

Tlačová správa
STRETNUTIA S MINULOSŤOU POD ZELENOU KLENBOU
s Katarínou Nádaskou na tému
VÝZNAM A HISTÓRIA OBRADU
LETNÝ SLNOVRAT – VAJANO – JÁNSKE OHNE

Banská Bystrica, 27. mája 2019

Stredoslovenské múzeum privíta v rámci cyklu *Stretnutia s minulosťou pod zelenou klenbou* azda najznámejšiu slovenskú etnológičku. V **stredu 29. mája 2019 o 17.00 hod. v Thurzovom dome** priblíži **Katarína Nádaská** magické zvyky, ktoré súvisia s príchodom a vítaním leta, na prednáške ***Význam a história obradu Letný slnovrat – Vajano – Jánske ohne.***

Mgr. Katarína Nádaská, PhD. patrí vďaka rozsiahlej popularizačnej činnosti medzi známe slovenské etnológičky. Študovala etnológiu a históriu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pracovala v Múzeu mesta Bratislava či v Divadelnom ústave v Bratislave. V súčasnosti pracuje ako odborná pracovníčka v samospráve, venuje sa historickému poradenstvu pre oblasť masmédií a filmu, prednáša na viacerých slovenských i zahraničných univerzitách. Je autorkou a spoluautorkou mnohých monografií, vedeckých štúdií, popularizačných článkov či filmových dokumentov zameraných na slovenskú etnológiu. Život zasvätila popularizácii vedy, tradícií a zvykov v slovenskej ľudovej kultúre.

Komu sa nechce skákať cez vatru, môže skúsiť chytiť svätójánsku mušku

Letný slnovrat označuje koniec jari a začiatok astronomického leta. Tento rok pripadne na 21. júna, kedy sa môžeme tešiť na najviac hodín slnečného svetla za rok a najkratšiu noc. Letný slnovrat sa oslavuje na celom svete už od nepamäti a pre Slovanov bol jednou z najvýznamnejších udalostí roka. Je oslavou Slnka ako zdroja života na Zemi, ktoré vplyva na plodnosť, úrodu a tým aj dostatok obživy pre ľudí. Viaceré pramene dokonca charakterizujú Slovanov ako uctievačov Slnka.

Základnou zložkou zvykov víťania leta bol oheň, predovšetkým vatry, okolo ktorých sa spievalo a tancovalo. Počas svätójánskej noci sa dodnes kladú tzv. Jánske ohne – 4 vatry rozložené na všetkých svetových stranách. Vatry potom mládež, ženy aj muži preskakujú a ten, koho oheň nepopáli, je duchovne čistý. Šťastie zas má mať človek, ktorý chytiť svätójánsku mušku. 24. jún je aj sviatkom Jána Krstiteľa. Pohanský obrad sa tak v priebehu stáročí spojil s kresťanskou tradíciou.

Prečo sa ohne pália práve v túto noc? Ako a prečo sa počas svätójánskej noci zbierajú bylinky? Ako naši predkovia počas Letného slnovratu praktizovali ľúbostnú mágiu? Na tieto a mnohé ďalšie otázky odpovie Katarína Nádaská už túto stredu v Thurzovom dome.

Na ďalšie rande s minulosťou sa môžete tešiť:

26. 6. 2019 o 17.00 hod. s historikom **Michalom Kšiňanom** na tému
Štefánikova cesta zo slovenských kopaníc medzi najvýznamnejších svetových politikov.

**BANSKOBYSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNY KRAJ**

**STREDOSLOVENSKÉ MÚZEUM
V BANSKEJ BYSTRICI
NÁMESTIE SNP 4/A
974 01 BANSKÁ BYSTRICA**

Mgr. Martina Saktorová

PR manažér Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici

email: saktorova@ssmuzeum.sk

mobil: +421 911 055 330

tel.: +421 484 125 897

Telefón

048/4125895,96

Fax

048/4155077

e-mail

ssm@ssmuzeum.sk

Internet

www.ssmuzeum.sk

IČO

35984953